

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci žalobkyne **I.**, bývajúcej v P., zastúpenej JUDr. I., PhD., advokátom so sídlom v P., proti žalovanej **K., a.s. V.**, so sídlom v B. 4, o zaplatenie 200 000 Sk, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 10 C 271/2003, na dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. júna 2007 sp. zn. 5 Co 90/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 21. novembra 2006 č.k. 10 C 271/2003-128 zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni do 3 dní 130 250 Sk a nahradiť jej trovy konania; v prevyšujúcej časti (nad priznanú sumu do sumy požadovanej žalobkyňou) žalobu zamietol. Vychádzal z toho, že 24. marca 2003 došlo k dopravnej nehode zavinenej I., vodičom motorového vozidla zn. Škoda Fabia, ktorý je u žalovanej poistený pre prípad jeho zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Pri tejto dopravnej nehode bolo poškodené motorové vozidlo žalobkyne zn. Mazda MX3. Výsledkami vykonaného dokazovania, predovšetkým výsledkami dokazovania vykonaného znaleckým posudkom, mal súd preukázané, že výška nákladov na opravu vozidla by predstavovala 355 495 Sk a že reprodukčná obstarávacia hodnota vozidla s prihliadnutím na jeho opotrebenie v čase pred

dopravnou nehodou je 130 250 Sk. Keďže náklady potrebné na opravu motorového vozidla by boli neúmerne vysoké a značne by prevýšili reprodukčnú obstarávaciu hodnotu vozidla, súd za skutočnú škodu považoval škodu zodpovedajúcu reprodukčnej obstarávacej hodnote vozidla vo výške 130 250 Sk. Povinnosť zaplatiť túto sumu uložil žalovanej, pričom poukázal jednak na ustanovenia § 4 ods. 2 písm. b/, § 4 ods. 3 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, jednak na ustanovenia § 442 ods. 1 a 3 a § 443 Občianskeho zákonníka.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 20. júna 2007 sp. zn. 5 Co 90/2007 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni 59 410 Sk, zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovanej trovy odvolacieho konania. Vyslovil, že rozsudok súdu prvého stupňa v časti, týkajúcej sa zaplata sumy 70 840 Sk a v zamietajúcej časti, ostáva nedotknutý. V odôvodnení uviedol, že žalovaná napadla rozsudok súdu prvého stupňa odvolaním len v časti, týkajúcej sa zaplata sumy 59 410 Sk, preto v ostatných častiach týkajúcich sa zaplata sumy 70 840 Sk a v zamietajúcej časti nadobudol rozsudok súdu prvého stupňa právoplatnosť a rozhodnutím odvolacieho súdu nebol dotknutý. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, dopustil sa však pochybenia pri určení výšky skutočnej škody žalobkyne. Výšku jej skutočnej škody totiž nepredstavuje celá reprodukčná obstarávacia hodnota vozidla pred poškodením (130 250 Sk), lebo jej zostali predajné zvyšky motorového vozidla, ktorých hodnotu (59 410 Sk) bolo potrebné odpočítať; v dôsledku toho jej skutočná škoda predstavuje len 70 840 Sk.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Odvolací súd pri rozhodovaní vychádzal pri interpretácii pojmu škoda len z gramatického výkladu § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka, vôbec sa ale nezaoberal konkrétnou ujmom, ktorá vznikla žalobkyni. Pred dopravnou nehodou disponovala pojazdným motorovým vozidlom, ktoré používala denne. Po dopravnej nehode jej zostal nepojazdný vrak, ktorý vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti nemohla nijako využiť. Jediným spôsobom naloženia s ním bolo jeho premiestnenie na vrakovisko áut a jedinou možnosťou prinávratenia stavu spred dopravnej nehody bola kúpa iného motorového vozidla. Je pravdou, že znalec stanovil hodnotu predajných zvyškov opotrebovaných náhradných dielov motorového vozidla sumou 59 410 Sk, pri jej určení ale neuviedol, či tieto zvyšky sú skutočne

na trhu s náhradnými dielmi predajné, a ani to, aké ďalšie výdavky by žalobkyňa mala s ich predajom. Je vysoko pravdepodobné, že dopyt po súčiastkach daného (nie bežného) motorového vozidla s rokom výroby 1991 nie je veľký. Súd na tieto skutkové okolnosti vôbec nevzal zreteľ. Vzhľadom na zarážajúci nepomer medzi celkovými nákladmi na opravu vozidla (355 495 Sk) a hodnotou predajných zvyškov vozidla, medzi ktoré znalec zaradil aj tak nákladné položky, ako sú motor, spojka, skriňa karosérie, prevodovka a rozvodovka, nie je zrejmé, v čom spočíva výška nákladov na opravu vozidla. Podľa ustálenej judikatúry sa za skutočnú škodu považuje majetková ujma vyjadriteľná v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení alebo zničení existujúceho majetku poškodeného a predstavuje majetkové hodnoty potrebné na uvedenie veci do predošlého stavu. V danej veci by bolo spravodlivé a s ohľadom na všetky okolnosti vzniknutej situácie aj správne, aby poškodenej boli v rámci náhrady škody poskytnuté finančné prostriedky potrebné na obstaranie veci toho istého druhu. V tejto súvislosti dovolateľka sumu 130 250 Sk označila za jej skutočnú škodu. Z uvedených dôvodov žiadala rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Vyjadrenie žalovanej k dovolaniu sa v spise nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie nie je opodstatnené.

Dovolací súd je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmavať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ obsahovo vymedzil (§ 242 ods. 1 O. s. p.). Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; uvedené vady neboli v dovolaní žalobkyne namietané a ich existencia v dovolacom konaní nevyšla najavo.

Dovolateľka namieta, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery

a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné (§ 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené (§ 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Z poistenia zodpovednosti za škodu má poistený právo, aby v prípade poistnej udalosti poistiteľ za neho nahradil podľa poistných podmienok škodu, za ktorú poistený zodpovedá (§ 822 Občianskeho zákonníka). Náhradu platí poistiteľ poškodenému; poškodený však právo na plnenie proti poistiteľovi nemá, ak osobitné predpisy neustanovujú inak (§ 823 Občianskeho zákonníka). „Všeobecné poistné podmienky poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla“ vydané žalovanou poisťovňou (viď č.l. 55 spisu) v článku VIII ods. 4 uvádzajú, že náhrada škody sa uhrádza priamo poškodenému, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovni a je povinný tento nárok preukázať. V zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda, a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk).

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu založené na právnom posúdení, ktoré zodpovedá vyššie uvedeným zákonným ustanoveniam a všeobecným zmluvným podmienkam žalovanej. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že odvolací súd venoval otázke posúdenia rozsahu náhrady škody vzniknutej žalobkyni náležitú pozornosť a svoje dôvody vedúce k záveru o neopodstatnenosti žaloby (čo do sumy 59 410 Sk) riadne odôvodnil. S jeho závermi sa dovolací súd stotožňuje a v podrobnostiach na ne odkazuje.

Za škodu sa v právnej teórii a praxi považuje ujma, ktorá nastala (prejavuje sa) v majetkovej sfére poškodeného, spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu a je objektívne vyjadriteľná všeobecným ekvivalentom – peniazmi. Skutočnou škodou je ujma, ktorá

znamená zmenšenie majetku poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou, a ktorá predstavuje majetkové hodnoty potrebné na uvedenie veci do predošlého stavu (viď R 55/1971). Pri škode, spôsobenej na opotrebovaných veciach, treba zistiť všeobecnú cenu, ktorú mali tieto veci v čase poškodenia (porovnaj R 27/1977).

Pri určení rozsahu náhrady škody v zmysle ustanovenia § 442 Občianskeho zákonníka nie je daný žiadny zákonný podklad pre zvýhodnenie buď poškodeného alebo škodcu. Rozsah náhrady škody je vždy závislý na objektívnych skutočnostiach. Vzhľadom na to nemôže byť rozsah náhrady škody ovplyvnený subjektívnymi okolnosťami, napríklad tým, že poškodený nevie primerane naložiť s použiteľnými a predajnými zvyškami poškodeného motorového vozidla, alebo že s nimi naloží tak, akoby nemali žiadnu hodnotu.

I keď v danej veci žalobkyňa v dôsledku poškodenia motorového vozidla úplne stratila možnosť jeho ďalšieho využívania na bežný účel – prepravu osôb a osobných vecí, jej skutočnú škodu v zmysle § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ujmu v jej majetkovej sfére) nepredstavuje celá hodnota rovnakého alebo porovnateľného opotrebovaného motorového vozidla. Žalobkyňa by mohla byť odškodnená sumou 130 250 Sk zodpovedajúcou reprodukčnej obstarávacej cene jej motorového vozidla pred poškodením, len ak by došlo k úplnému zničeniu všetkých častí a súčiastok jej motorového vozidla. V danom prípade ale až k takému rozsahu poškodenia nedošlo. Hoci na vozidle ako takom bola konštatovaná tzv. totálna škoda, so zreteľom na ktorú nebolo vhodné a účelné pristúpiť k jeho oprave, nemožno prehliadnuť, že v dôsledku poškodenia vozidla nenastala úplná majetková strata žalobkyne, lebo jej zostali zvyšky motorového vozidla. Z hľadiska určenia výšky škody spôsobenej na motorovom vozidle treba vziať na zreteľ, že zachované a nepoškodené zvyšky vozidla (súčasti a súčiastky poškodeného vozidla) majú objektívne vždy majetkovú hodnotu, pri určovaní výšky ktorej nie je rozhodujúci subjektívny aspekt (akým spôsobom je v individuálnom prípade ten – ktorý poškodený subjekt spôsobilý alebo schopný naložiť s touto hodnotou). Pokiaľ by preto žalobkyni aj napriek tomu bola vyplatená náhrada škody vo výške 130 250 Sk, bola by žalobkyňa neodôvodnene zvýhodnená (o sumu 59 410 Sk vyjadrujúcu hodnotu predajných zvyškov jej poškodeného motorového vozidla; správnosť určenia jej výšky v znaleckom posudku nie sú spôsobilé vyvrátiť dovolacie námietky žalobkyne).

Z tej časti dovolania, v ktorej žalobkyňa sama výšku svojej skutočnej škody vyčíslila sumou 130 250 Sk, je (i pri jej námietkach dopadajúcich na otázku reálnosti predajnosti zvyškov jej vozidla a tiež otázku jej ďalších výdavkov spojených so speňažením týchto zvyškov) zrejmé, že v dovolacom konaní jej ide o to, aby hodnota zvyškov vozidla (59 410 Sk) nebola odpočítaná od reprodukčnej zostatkovej ceny hodnoty a aby jej náhrada škody, ktorú jej priznal súd prvého stupňa, nebola znížená na 70 840 Sk. Pokiaľ by ale žalobkyni bolo v tomto smere vyhovené, došlo by k jej neodôvodnenému zvýhodneniu. Treba dodať, že potvrdenie správnosti podstaty výpočtu skutočnej škody spôsobenej úplným zničením motorového vozidla, pri ktorom sa od časovej ceny motorového vozidla odpočíta hodnota zvyškov poškodeného vozidla, vyplýva tiež z ďalších rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 5 Cdo 120/2007 a sp. zn. 1 Cdo 226/2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na uvedené dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. preto nie je daný. Keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v ustanovení § 241 ods. 2 O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však napriek tomu úspešnej žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júna 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: